№ 23 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 10 1904 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 10 № 23

ԵՐԵՍՈՒՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլի. կէս տարվանը 6 րուբ.
Առանձին համարները 5 կոպէկ.
Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատան մէջ.
Մեր հասցէն. Тифлисъ, Редакція „Мшакъ“.
կամ Tiflis, Rédaction „Mschak“.
Տէլէֆօն № 253.

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերից).
Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.
Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկ.
Տէլէֆօն № 253.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ցամաքի վրա պատրաստութիւններ.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Պատերազմի շուրջը. ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Ժողովրդական կրկթական ընկերութիւնները:

ՑԱՄԱՔԻ ՎՐԱ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

—

Այսօրվայ հեռագիրներից մեր ընթերցողները կը տեղեկանան, որ ռուսաց զինուորական մինիստր Կուրօպատկին նշանակված է Մանջուրիայում գտնվող ռուսաց զօրքերի հրամանատար այն բոլոր իրաւունքներով, որոնք յատկացրված են պատերազմական գործողութիւնների ժամանակ: Կուրօպատկին յայտնի է, իբրև հեղինակաւոր ռազմագէտ և ինքն անձամբ եղել է մեծ և պատասխանատու կռիւներում: Նրա նշանակվելով մանջուրական ռուսաց զօրքը ստանում է մի հմուտ ղեկավար, որը գիտէ վստահութիւն ներշնչել դէպի իր անձը և իր կարգադրութիւնները:

Ռուսաց կառավարութիւնը լաւ գիտէ, որ Մանջուրիայում և Կորէայում նա գործ պէտք է ունենայ մի երկարատև և ծանր պատերազմի հետ թէ այն պատճառով, որ երկիրը ընդարձակ է և առանց յարմարաւոր ճանապարհների և թէ այն պատճառով, որ ճապոնացիները մտադիր [illegible]

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ֆինլանդիան, շատ առաջ է [illegible] Հիլմինգֆորսի ժողովրդական գրադարանը հիմնվել է 1859 թվին, որ այժմ աւելի քան 18,000 հատոր գիրք ունի: Ըստ 1893 թ. վիճակագրական տեղեկութիւնների, ամբողջ Ֆինլանդիայում գտնվում են մօտ 800 ժողովրդական գրադարաններ, որոնցից 1/6 մասը շվեդական է, իսկ մնացածը ֆինլանդական:

[illegible] Միացեալ-Նահանգների ժողովրդական կրթութեան մասին, [illegible]

Ոչ եւրոպական երկրներից [illegible] Աւստրալիան, [illegible]

թեան մղվել պատերազմի դաշտը, սահղծելով նոր բարդութիւններ, որոնց դէմ անհրաժեշտ է այժմեանից իսկ նախազգուշութիւններ գործ դնել: Չինաստանը առ այժմ մի պայման է դրել Ռուսաստանի և Ճապոնիայի համար, որ կռւող կողմերի զօրքերը չը դուրս գան Մանջուրիայի սահմաններից և չը դիպչեն ազգային և կրօնական սրբութիւններին, դամբարաններին և պալատներին և այդպիսով չը վիրաւորեն չինացիների զգացմունքները: Կռւող կողմերը անշուշտ կաշխատեն յարգել չինական այդ զգացմունքները, բայց նրանք չեն կարող մոռանալ իրանց նախազգուշութիւնները անսպասելի անախորժութիւնների ծագման դէպքերի համար:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Կիրակի, փետրվարի 8-ին, Թիֆլիսի Թուրք հասարակութիւնը կազմել էր մի հայրենասիրական ցոյց: Կէսօրի մօտերը զինուորական մուզիկան առաջ գցած, ահագին ամբոխը եկաւ իշխան կառավարչապետի բնակարանի առաջ. մուզիկան սկսեց նուագել «Боже Царя храни», իսկ ամբոխը ոգևորված «ուրա» էր բղավում: Իշխան կառավարչապետը երևաց պատշգամբում և շնորհակալութիւն յայտնեց ցուցարարներին, որոնք յետոյ նուագի ձայներով դիմեցին Գօլօվինսկի պրօսպեկտով ժան գալու բազաքի զանազան փողոցները:

—

Կազան քաղաքում նպատակ կայ հիմնել կանանց բարձրագոյն կուրսեր: Յունվարի 27-ին այդ առիթով ժողով է եղել համալսարանի մեծ դահլիճում: Կուրսերի բացման համար ծրագիր մշակելու և այլ աշխատանքների համար ընտրվել է մի կազմակերպող կօմիտէտ: Ընդհանուր ժողովին մասնակցել են միայն համալսարանի պրօֆեսօրներն ու պրիվատ-դօցենտները:

—

Մոսկվայի քաղաքային բժիշկներից մէկը, որ պատրաստվում է գնալ Հեռաւոր Արևելք իբրև Կարմիր Խաչի անդամ, հարց է զարթեցրել ռուսական բանակի սանիտարական բաժնում ևս պահել առանձնապէս սովորեցրած շներ վիրաւորներին դաշտում որոնելու համար: Պրուսական բանակում արդէն այդպիսի 15 շներ կան, որոնցից ամեն մէկի վզին կայ բսակ՝ մէջը գինի և ուտելիք: Այդ շներն ընկնում են պատերազմի դաշտը, գտնում վիրաւորներին և իրանց հաջոցով իմաց տալիս նրանց տեղը:

—

Լսում ենք, որ Գանձակում մտադրութիւն կայ մտցնել դռնապանութեան սխտեմը (ИНСТИТУТЪ ДВОРНИКОВЪ):

—

Կիրակի, փետրվարի 8-ին, Թիֆլիսի ժողովարանում կայացաւ մի համերգ, որին մասնակցում էին Մամաջանի կազմած երգեցիկ խումբը, տիկին Ի. Սպենդիարեան, երգիչ Ամիրջան, Գասնեվսկայեա, Քափանակեան: Մամաջանի խումբը երգեց մի քանի ժողովրդական երգեր: Տիկին Սպենդիարեան երգեց Րիմսկիյ-Կորսակովի և Չայկօվսկու հեղինակութիւններից, նաև հայերէն մի երաժշտական հեղինակութիւն «Վարդի» մասին: Ամիրջան երգեց «Տօրէադոր», Րուբինշտէյնից «Դեմօնի մի կտոր, իսկ հայերէն «Լուեց» և «Ըհ ինչ անուշ». Գասնեվսկայեա նուագեց ջութակի վրա: Քափանակեան կարդաց ոտանաւորներ «Կօնստանցի ժողովի», «Դօն-Կիխօտի» մասին: Հասարակութիւնը, որ լցրել էր ժողովարանի դահլիճը, բուռն ծափահարութիւններով վարձատրեց համերգի մասնակցողներին և գոհ սրտով հեռացաւ:

—

Մոսկվայի ազատներուծական ընկերութիւնն առաջարկել է իր ծառայութիւնը Հեռաւոր Արևելքի զանազան զօրաբանակների մէջ ազատներուծի պօստեր հաստատելու համար:

—

Բագուի նահանգապետը հաստատել է Բագուի խաղատների առաջին խմբակցութեան կամ արտելի կանօնադրութիւնը: Բանուորների արտելները կարողանում են ոչնչացնել միջնորդ կապալառուներին, որոնք ընկնելով բանուորի և դրամատիրոջ մէջտեղը, աշխատաւորների քրտինքի արդիւնքների մի բաւական խոշոր մասն իրանց գրպանն են դնում: Իսկ բանուորների խմբակցութիւնները գործ են վերցնում առանց կապալառուի, առանց միջնորդների:

—

«Экон. Газета»-ի վերջին համարում տպված է Գ. Թումանովի «Կովկասի կօլօնիզացիայի հարցի առիթով» վերին աստիճանի հետաքրքիր ու խրատական յօդուածը, որի մէջ հեղինակը ցոյց է տալիս, թէ ինչպէս մայրաքաղաքի լրագիրները երևակայական պայմաններ են ստեղծում Կովկասի մասին, ենթադրութիւններ անում ու պնդում, որ Կովկասը շատ յարմար է ներքին նահանգներից եկած գաղթականութեան բնակութեան համար: Նա իր փաստերը քաղում է «Кавказъ»-ի պաշտօնական թերթից և ցոյց է տալիս, որ նոյն պաշտօնական վիճակագրութիւնը պնդում է, թէ մինչև այժմ այդ գաղթականներին յատկացրված 381,000 դեսեատին հողերից միմիայն 36,000 դեսեատին է բնակութեան ու մշակութեան համար յարմար դուրս եկել, իսկ մնացած 345,000 դեսեատինը անպէտք է եղել:

—

ՆՈՒԽՈՒՑ հեռագրում են մեզ. «Հոգևոր բարձրագոյն իշխանութեան առաջարկութեան համաձայն՝ այսօր ս. Աստուածածին եկեղեցում ահագին բազմութիւն ծխականների ներկայութեամբ մաղթանք կատարվեց ջերմագին աղօթքներով մեր Ամենաողորմած Թագաւոր Կայսրի և Նրա քաջ զօրքերի մեծութեան և յաղթութեան համար»:

—

ԶԱՔԱԹԱԼԱՅԻՑ մեզ գրում են. «Ամսիս 4-ին իր խանութում ապրանքները կարգաւորելու ժամանակ գնդակի հարուածով սպանվեց տեղիս յարգված ու երիտասարդ վաճառականներից մէկը, Գ. Օհանեանցը: Չարագործը դեռ չէ գտնված»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՈՒՐՋԸ

—

—Ռուսաց գլխաւոր շտաբում կախ է տուած հետևեալ յայտարարութիւնը. «Զինուորական մինիստրը ամենահպատակօրէն միջնորդութիւն յարուցեց, որ Թոյլատրվի ընդունել Հեռաւոր-Արևելքում գործող զօրքերի մէջ կամաւորների մի որոշ թիւ. ենթադրված է ընդունելութիւնը կատարել զաւառական զինուորական գլխաւորների վարչութիւնների մէջ հետևեալ քաղաքներում—Պետերբուրգ, Վիլնա, Վարշավա, Կիեվ, Օդեսսա, Մոսկվա, Կազան և Թիֆլիս: Կամաւորներ ընդունելու համար հետևեալ պայմաններն են պէտք. 1) հասակը 40 տարեկանից աւելի չը պէտք է լինի, 2) զինուորական պատրաստութիւն պէտք է ունենան:

—«Рус. Инвалидъ» լրագրում տպված է. «Վերջին օրերը մամուլի մէջ լայն ծաւալով տարածված այն լուրերը, թէ ճապօնական զօրքերը ափ են իջել զանազան տեղերում, Պօրտ-Արտուրի արևելեան և արևմտեան կողմերում, թէ այդ զօրքերը եռանդուն կերպով առաջ են խաղում դէպի Եալու գետի գիծը,

կրթութեան գործը դեռ յետ ընկած է, անհամապատասխան երկրի այժմեան ընդհանուր կուլտուրական վիճակին: Այնտեղ գտնվում են 8 ժողովրդական և 10 մասնաւոր գրադարաններ (ըստ 1890 թ.), 66,912 հատ. ճապօնական, չինական և 4731 հատ. եւրօպական լեզուներով: Ժամանակի խնդիր է, անշուշտ, տեսնել Ճապօնիայի այդ սահմանում արագ մեծ առաջադիմութիւնը: Տասը տարի ևս, և նա առաջ կանցնէ արևելեան Եւրօպայից: Յատկապէս կրթական ընկերութիւնների և հրապարակական գրադարանների կազմակերպութիւնը ուսումնասիրելու համար, մի քանի տարի սրանից առաջ, ուղարկվել է Տօկիօյի պետական գրադարանների կառավարիչը Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգները:

Արգենտինիայում գտնվում են այժմ մօտ 75 ժողովրդական գրադարաններ 114,000 հատոր գրքերով:

Իսկ Բրազիլիայի իւրաքանչիւր փոքր ի շատէ յայտնի քաղաք ունի մի ժողովրդական գրադարան, թէև դեռ շատ աղքատ բովանդակութեամբ *):

Մենք դիտմամբ երկար ծանրացանք վիճակագրական ցուցմունքների վրա, որպէս զի դրանով պարզէինք ընթերցողի առաջ մի ընդարձակ, շատ բան ասող ու պարունակող պատկեր: Դա մի մաշտաբ է, որ գեղեցիկ կերպով չափում է զանազան երկրների մասսայի մտաւոր կրթութեան, հետևապէս և ընդհանուր հասունութեան աստիճանը: Աւելին կասենք: Դա մի դաս է, որ ակնյայտնի վկայում է, թէ արդի քաղաքակիրթ երկրներում, պետական մարմինն աւելի է ազդվել ժամանակակից սօցիալ-քաղաքական հոսանքից, և անխուսափելի կերպով ձգտում է իւրովսանն աջակցել յետամնաց տարրերի առաջադիմութեան գործին: Ժողովրդին, հայրենիքին թըշնամի է այն պետութիւնը,—երևի կը կոչէ ընթերցողը իրաւամբ,—որ քաղաքական յետին չարամտութիւնից դրդված, անբարեացակամ է վերաբերվում դէպի ստորին դասակարգերի քաղաքակրթական շարժումն ու լուսաւորութեան գործը, լաւ իմանալով, որ իր յարատև ու ապահով գոյութեան կռուանները կարող է միայն մասսայական տգիտութեան և խաւարի շրջանում որոնել: Սակայն մի բան անուրանալի ճշմարտութիւն է, որ առաջ բերած երկրներում, առաւել կամ պակաս չափով, մեծ կամ փոքր զանազանութեամբ, պետութեան աջակցութեամբ թէ զուտ հասարակական խմբակցութիւններով, հիմք է դրվել ուսումը, կրթութիւնը ժողովրդականացնելու, հասարակական ընդհանուր բարիք դարձնելու գեղեցիկ գործի սկզբնաւորութեան:

(Կը շարունակվի)

1) Տես սկսած Շվէյցարիայից մինչև այստեղ՝ 1. Dr. E. Schultze, «Freie öffentliche Volksbibliotheken». 2. Prof. Dr. Reyer, «Handbuch des Volksbildungswesens».

ինչպէս և պէտք էր սպասել, մեծ մասամբ չինծու դուրս եկան։

—Տօկիօից հեռագրում են Բեռլինի «Local Anzeiger» լրագրին, թէ Ճապօնիայի պատերազմական ծրագիրը կայանում է նրանում, որ ռուսական նաւատորմը փակեն Պեչիլեան ծոցում և նոյն ժամանակ փոխադրեն երկու զօրաբաժին Կորէա, իսկ երրորդ զօրաբաժինը, բստ պահանջման, ափ իջեցնեն Պօրտ-Արտուրից արեւելք, որպէս զի այդպիսով օգնեն առաջին երկու զօրաբաժիններին Եալու գետից անցնելիս։ Պատերազմական ծրագրի առանձին մասերը, ի հարկէ, Ճապօնիան, սաստիկ գաղտնի է պահում։

—Լօնդօնում, ստորին պարլամենտում, Գիբսօն—Բօուլս հարցրեց մինիստրութեան, արդեօք դիմել է Ռուսաստանը բրիտանական կառավարութեան միջնորդելով համաձայնութիւն տալ, որ ռուսաց պատերազմական նաւերը ազատ անցք ունենան Դարդանէլի նեղուցով։ Արտաքին գործերի մինիստրի օգնական Թօւլլաս պատասխանեց, որ Ռուսաստանը այդպիսի միջնորդութիւն չէ արել։ Ոչ մի առիթ չը կայ ենթադրել, որ Ռուսաստանը մտադիր է եղծել այն պարտաւորութիւնները, որ գոյութիւն ունեցող դաշնագրերը դնում են նրա վրա։

—Բեռլինի լրագիրներին հեռագրում են Չիֆուից, թէ Նագասակիից ստացված տեղեկութիւնների համաձայն, ռուսները գրաւել են ճապօնական մի փոխադրող նաւ, որի վրա 1900 ճապօնացիներ կային։ Չինվենտաու փոխադրված է հրացանների մի մեծ քանակութիւն, որ սահմանված է Չինաստանի համար։ Նկատվում է մոքերի խմորումն բօկսէրների մէջ։ Լեաօ գետի երկարութեամբ շարված են ռուսաց հեծելազօրքային պահակներ։

—«Համբուրգեան Լրագիրը» ասում է, որ գերմանական ռուսասէրց շրջաններում, նոյն իսկ անգլիացիների և ամերիկացիների մէջ, տիրում է սաստիկ գրգռումն ճապօնացիների դէմ, որոնք սկսել են կռիւը իշխանասիրութեան, փառասիրութեան և ինքնապաշտպանութեան համար։ Նրանց հայրենիքը կամ նրանց միջազգային նշանակութիւնը վտանգված չէր։ Տարակոյս չը կայ, որ եթէ ճապօնացիները յաղթող հանդիսանան, եւրօպական առեւտուրը արեւելեան Ասիայում աւելի ծանր կը զգայ իրան, քան այժմ, երբ Արեւելքը Ռուսաստանի ձեռքումն է։ Նոյն իսկ անգլիացիները պէտք է զղջան, որ ճապօնացիներին դրդեցին պատերազմ անելու։ Ինչ վերաբերում է Գերմանիային, նա հոգով ցանկանում է, որ Ռուսաստանը յաղթող դուրս գայ։

—«Standard» լրագրին հեռագրում են Տեանցզինից, որ այնտեղ սախական ագիտացիան արագ առաջադիմութիւններ է գործում։ Ըստ երեւոյթին, ճապօնական կառավարութիւնը երկիւղ է կրում, մի գուցէ այդ ագիտացիան իրան փասէ և աշխատում է զսպել։ Այդ է գլխաւոր պատճառը, որ Ճապօնիան խորհուրդ է է տալիս Չինաստանին չէզոքութիւն պահպանել։ Ճապօնիան գիտէ, որ եթէ Չինաստանը պատերազմի մէջ մտնէ, չինական ամբոխի առաջին գործը կը լինի եւրօպացիների կոտորածը Չինաստանում, որը առաջ կը բերէ բոլոր մեծ պետութիւնների միջամտութիւնը, և դրանով նրանց համերաշխութիւնը՝ Ռուսաստանի հետ։ Այդ պարզ երեւում է Տօկիօի կաբինէտի շրջաբերականից Չինաստանի չէզոքութեան մասին։ Ամբողջ խնդիրը նրանումն է, արդեօք կարելի կը լինի երկար ժամանակ խափանել այն շարժումը, որ հետզհետէ նոր մղումներ է ստանում։ «Standard»-ի Նիւ-Եօրկի թղթակիցը գգուշացնում է, որ ամերիկական ռուսատեցութեան վրա երկար չէ կարելի վստահել. նա կանխետանայ հէնց իսկոյն, երբ Ռուսաստանի առեւտրական քաղաքականութիւնը աւելի շահաւէտ կը լինի Ամերիկային։

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՌՈՒՍԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

7 փետրվարի

ՊԱՐԻԶ, փետրվարի 6-ին։ Սենատի ձախակողմեան դեմօկրատիական կուսակցութեան մի քանի անդամներ դիտաւորութիւն ունեն առաջարկել իրանց խմբին նախաձեռնութիւն յանձն առնել ստորագրութիւն բանալու ի նպաստ ռուս վիրաւորեալների։ Այդ ստորագրութիւնը պէտք է պատասխան լինի այն յայտարարութիւններին, որ Ժօրէսն արեց Սենատէնում։

ԲԵՐԼԻՆ։ Իտալիայի հետ դաշնագիր կապող գերմանական ներկայացուցիչները շուտով կը վերադառնան Հռոմից, համնելով այնտեղ համաձայնութեան, որը համարեա վերջնական կարելի է համարել։

ԼՕՆԴՕՆ։ («Րէյտ. գործ.»)։ Այսօր հրատարակվեց ծովային մինիստրութեան լրացուցիչ նախահաշիւը 1903—1904 Թւի համար։ Նախահաշիւ կազմված է 1,207,000 ֆունտ ստերլինգի, որից 999,187 ֆունտը յատկացված է նոր նաւերի կառուցմանը։

ԽԱՐԲԻՆ։ Չեղած ոգեւորութիւն է տիրում։ Ամեն կողմից նուիրատւութիւններ են Թափվում Կարմիր խաչի համար։ Կազմակերպվում է առանձին մասնաժողով։ Ստացվեցին խոշոր նուիրատւութիւններ։ Չինացիները հանգիստ են։ Աշխատանքները վերսկսվեցին։ Կենսական մթերքների գները չափազանց Թանգացել են։

ՍՕՖԻԱ։ («Կօրրէսպ. Բիւրօ»)։ Ընդունելով անգլիական նոր նշանակված դիպլօմատիական գործակալի հաւատարմաթղթերը, իշխանը յայտնեց, որ, չը նայելով գոյութիւն ունեցող դժուարութիւններին, Բօլգարիան երբէք չի Թողնի գործունէութեան խաղաղասէր և կօրրէկտ եղանակը և իր ոյժերի չափ կը նպաստէ պետութիւնների այն անկեղծ գործունէութեանը, որ ուղղված է դէպի խաղաղացումն և դէպի մարդասիրութիւն։

ՏՕԿԻՕ։ Չինական դեսպանը յանձնեց ճապօնական կառավարութեան հետեւեալ յայտագիրը. «Ճապօնիան և Ռուսաստանը ընդհատեցին խաղաղ յարաբերութիւնները, և որովհետև Չինաստանը բարեկամ է երկու պետութիւնների հետ էլ, ուստի կառավարութիւնը, մեծապէս գնահատելով հարեւանական բարի յարաբերութիւնների գալոց պահպանումը, միջոցներ ձեռք առաւ չէզոքութեան օրէնքների պահպանութեան համար և կարգադրութիւն արեց, որպէս զի իշխանութիւնները բոլոր նահանգներում նպաստեն կառավարութեան դիտաւորութիւններին։ Տեղական հիմնարկութիւններին ծանուցված է, որ անպատճառ պարտաւոր են պաշտպանվել իրանց վրստահացած շրջաններում, պահպանել կարգը և պաշտպանութիւն ցոյց տալ վաճառականներին և քրիստոնեայ ազգաբնակութեանը։ Որովհետև Մուկդէնում և Սին-Ցզինում գտնվում են կայսերական դամբարաններ և պալատներ, այդ պատճառով գեներալ-նահանգապետին մանրամասն հրահանգներ են տրված պահպանել որպէս այդ շինութիւնները, նոյնպէս և քաղաքները, գիւղերը և կառավարչական կառուցումները երեք արեւելեան նահանգներում, և նոյնպէս պաշտպանել մասնաւոր անձանց և նրանց գոյքը։ Այդ նահանգներում բանակած չինական զօրքերը չեն յարձակվի պատերազմող պետութիւնների զօրքերի վրա, վերջիններին նոյնպէս չը պէտք է Թոյլատրվի յարձակում գործել Նախկին բերդապահ զօրքի վրա, որ փոխադրված է Լեաօից դէպի արեւմուտք գտնվող շրջանները։ Մօնգօլիայի ներսում և սահմանների վրա նոյնպէս պէտք է պահպանվեն չէզոքութեան օրէնքները, այնպէս որ երկու պատերազմող պետութիւնների զօրքերին չէ Թոյլատրված դարձնել այդ երկիրը յարձակումների տեղ, իսկ երբ նրանք սահմաններն անցնեն, Չինաստանը միջոցներ ձեռք կառնէ հեռացնելու այդպիսի զօրամասերը։ Մանջուրիայում դեռ գտնվում են հողեր, որոնք գրաւված են օտար զօրքերով, ուր այդ պատճառով չէզոքութեան վերաբերեալ օրէնքների գործադրութիւնը Չինաստանի իշխանութիւնից դուրս է։»

ՉԵՐՆԻԳՕՎ։ Նահանգական վարչութեան ծառայողները նուիրեցին երկու տոկոս իրանց ռոճկից պատերազմի ամբողջ ընթացքում, նէժինեան ստրիկանութեան պաշտօնեաները—երկու տոկոս, Տրօյիցկիյ արքեպիսկոպոսութեան տնային վարչութիւնը՝ հազար րուբլի, Ելեցկիյ Ուսպէնսկիյ վանքը—հազար րուբլի։ Կարմիր խաչի տեղական վարչութիւնը նահանգապետի ամուսնու ղեկավարութեամբ, շտապով պատրաստում է հիւանդանոց հարիւր մահճակալներով և բժշկական բոլոր ծառայողներով։ Գաւառներից հաղորդագրում են հայրենասիրական ցոյցերի և նուիրատւութիւնների մասին Կարմիր խաչի համար։

ԿՐԱՍՆՕՈՒՖԻՄՍԿ։ Գաւառական համաժողովի շինութեան մէջ հաւաքվում են տեղական տիկիններ, օրիորդներ և այլ իրեր են կարում Կարմիր խաչի համար։

ՉԻՍՏՕՊՕԼ։ Միւսլիւմեան վօլօստի մօրդօվաթաթարեան համայնքը որոշեց նուիրել ի նըպաստ հիւանդ և վիրաւոր զինւորների իր ամբողջ պահեստի գումարը՝ ութ հարիւր րուբլի։

ԻՐԿՈՒՏՍԿ։ Կարմիր խաչի կանանց կօմիտէտը սկսեց իր գործունէութիւնը։ Գիւղացի Լէվշին նուիրեց պատերազմական կարիքների համար հազար րուբլի։

ՏՈՒԼԱ։ Կազմակերպված է կօմիտէտ զինւորների ընտանիքներին օգնութիւն հասցնելու համար։ Նոյն այդպիսի կօմիտէտներ կը բացվեն իւրաքանչիւր գաւառում։ Նահանգապետի բնակարանում շտապով պատրաստվում են հիւանդանոցային պատկանելիքներ։

ՏՕԿԻՕ։ Ճապօնական կառավարութիւնը փետրվարի 4-ին յանձնեց Տօկիօի չինական դեսպանին հետեւեալ յայտագիրը. «Կայսերական կառավարութիւնը ոգեւորված է Չինաստանում ներկայումս տիրող խաղաղ կարգը խախտելու հնարաւորութիւնից խուսափելու ցանկութեամբ, ուստի նա կը յարգէ չէզոքութիւնը չինական կայսրութեան բոլոր մասերում, բացի այն մասերից, որոնք գրաւված են Ռուսաստանից մինչև այն ժամանակ, երբ Ռուսաստանը իր կողմից կը վարվի նոյնպէս։ Զինւորական օրէնքները, որոնք ղեկավարող սկզբունք են ծառայում ճապօնական զօրքերի համար պատերազմական ժամանակ, արգելում են սեփականութեան ապօրէն աւերումն, այդ պատճառով չինական կառավարութիւնը կարող է հանգիստ լինել, որ դամբարանները և պալատները Մուկդէնում և Սին-Ցզինում, նոյնպէս և հասարակական շինութիւնները ամեն տեղ պաշտպանված կը լինեն փչացումներից, մինչև որ ճապօնական զօրքերը հարկադրված կը լինեն այդպէս վարվել ռուսական գործողութիւններով. ապա կայսերական զօրքերը կը յարգեն և կը պաշտպանեն չինական պաշտօնական անձանց և ազգաբնակութեան իրաւունքները զինւորական բերդապահ զօրքերի շրջանների սահմաններում, նոյնպէս և մասնաւոր անձանց և նրանց գոյքը, որքան դա Թոյլատրվում է պատերազմական ժամանակի անհրաժեշտութեամբ. իսկ այն դէպքում, եթէ չինական հպատակները օգնութիւն և աջակցութիւն կը ցոյց տան Ճապօնիայի Թշնամիներին, այն ժամանակ կայսերական կառավարութիւնը իրան է վերապահում իրաւունք միջոցներ ձեռք առնել հանգամանքների պահանջման համեմատ։ Ի վերջոյ մնում է դեռ յայտնել, որ Ճապօնիան ներկայ պատերազմն սկսել է ոչ Թէ նուաճողական նպատակներով, այլ օրինական իրաւունքների և շահերի պաշտպանութեան համար։ Կառավարութիւնը դիտաւորութիւն չունի ընդհարման վերջը գրաւել չինական հողի մի մասը։ Մի և նոյն ժամանակ կայսերական կառավարութիւնը ցանկանում է, որպէս զի չինական կառավարութիւնը կարողանայ իր համար պարզել, որ ինչ էլ լինեն Ճապօնիայի գործողութիւնները, դէպի որոնց նա հարկադրված կը լինի դիմել չինական հողի վրա, նա այդ գործողութիւններին կը դիմէ միշտ միայն պատերազմական անհրաժեշտութեան տեսակէտներով, և ոչ Թէ Չինաստանի ինքնակալական իրաւունքները խախտելու նպատակներով»։

ՉԻՍՏՕՊՕԼ։ Հին ծէսի բեզպօպօվցիները ջերմ աղօթք վերառաքեցին Թագաւոր Կայսրի առողջութեան և զինւորութեանը յաղթութիւն պարգեւելու համար։ Աղօթողների Թիւը անհագին էր։

ԽԱԲԱՐՕՎՍԿ։ Փոխարքայի հրամանով մասնաւոր հեռագիրների ընդունելութիւնը Պրիմօրեան շրջանում դադարեցրված է։ Իրանց ընտանիքների հետ յարաբերութիւն ունեցող օֆիցէրների հեռագիրները ընդունվում են վաւերացրված՝ իշխանութեան կողմից։ Հաղորդում են հայրենասիրական նուիրատւութիւնների մասին, Լիւբլինից—քաղաքը՝ 3000 ր., արքունի հաստատութիւնների մէջ ծառայողները—1% իրանց ռոճիկից, Մուրօմից—քաղաքը՝ 2000 ր., մէշչանների հասարակութիւնը՝ 1000 ր., Ղզլարից—դուման բացել է հանգանակութիւն Կարմիր խաչի համար, Նոր-Ասկոլից—բնակիչները՝ 2000 ր., Լօդզիից—տեղական ոստիկանութիւնը—մի տոկոս ռոճիկից պատերազմի ժամանակ։ Պօրտ-Արտուր։ Փետրվարի 7-ին «Սունգարի», «Վարեագ» և «Կօրէեց» նաւերը կանգնած էին Չեմուլպօում, տրագընթաց «Մանջուրիան» կարկատվում էր Նագասակիում, «Արգուն»-ը սպասվում էր յունվարի 26-ին Նագասակիում։ Պէտք է ենթադրել, որ բոլոր նաւերը կուղարկվեն չէզոք նաւահանգիստներ։ Չինական աղբիւրներից քաղած լուրերի համաձայն, չինական նաւահանգիստները սաստիկ գործունէութիւն են ցոյց տալիս և երկիւղի տակ են պահում բոլոր կաբօտաժային նաւակները։ Նաւապետները չեն վստահանում ծով դուրս գալ։ Պօրտ-Արտուրում մնացել է քաղաքացի ժողովրդի մի փոքր Թիւ, գլխաւորապէս տղամարդիկ։ Կանայք և երեխաները հեռացրված են։ Պօրտ-Արտուրը հացի կողմից ապահովված է։ Մի քանի մասնաւոր հացագործարաններ գոհացնում են ժողովրդին։ Պաշար շատ կայ։ Չինական ժողովուրդը հանդարտվել է և տօնում է իր նոր տարին, Թէև սովորականից աւելի պակաս աղմկալի։ Առեւտրականները բացել են խանութները և լաւ առեւտուր են անում։ Մի քանի ապրանքներ Թանգացել են։ Բերդապահի հրամանով բոլոր հարբածները ուղարկվում են բերդի վրա աշխատելու։ Տրամադրութիւնը բոլորովին հանդարտ է և վստահ։ Կարգը չէ խանգարված։ Փետրվարի 7-ին փոխարքայի հրամանագրի մէջ յայտարարված են Բարձրագոյն վարձատրութիւնները։ Զինւորական շքանշանի նշաններ շնորհված են. ելէքտրական ժայռի բատարէյին չորս հատ, Ոսկէ Սարին—երեք, և մի հատ էլ Թնդանօթաձիգ Ալեօխինին, որ վիրաւորվել է գլխից և վերադարձել է կազմի մէջ վիրակապից յետոյ։ Փոխարքան ստանում է Ռուսաստանի ամեն ծայրերից հեռագիրներ յաղթութեան բարեմաղթութիւններով, ներշնչված հայրենասիրական ոգեւորութեամբ և ռուսաց զէնքի յաղթանակի համոզմամբ։ Պաշտօնական աղբիւրների համաձայն երէկ հորիզոնի վրա երեւաց շրջան անելիս ճապօնական նաւատորմը, որ հեռացաւ բաւական մեծ տարածութեան վրա։ Երէկ ստացվեց հեռագիր Շանհայից, որ նաւապետի ձեռքով օդը ցնդեցրած «Վարեագ» կրէյսերի ծառայողները գալիս են ֆրանսիական «Սայգօն» կրէյսերով։ Լեաօդեան Թերակղզու վրա ամեն բան հանդարտ է, առանց փոփոխութեան. փետրվարի 7-ին Մանջուրիայում և Պօրտ-Արտուրում ամեն բան հանգիստ է։ Մանջուրեան երկաթուղին իր կոչման բարձրութեան վրա երեւաց և առանց դժուարութիւնների ամեն օր հասցնում է շատ զինւորական գնացքներ։ Երէկ կօզակների մի խուզարկու խումբ բռնեց Կօրէայում ճապօնական զինւորների մի փոքր խումբ իրանց հրամանատար մայեօրի հետ։ Գերեալների մօտ գտնվել են քարտէզներ և ուրիշ դօկումենտներ։ Սա առաջին դէպքն է, որ Թշնամու հետ ցամաքի վրա անմիջապէս շփվել ենք։ Կօրէայի ժողովուրդը բոլորովին բարեկամաբար է վերաբերվում ռուսներին։

ԼՕՆԴՕՆ։ Ճապօնացիների գրաւած նաւերի բոլոր ռուս ճանապարհորդները բաց են Թողվել փետրվարի 5-ին Սասօբօյից. մի քանիսից ազնիւ խօսք են վերցրել, որ նրանք կը մնան Ճապօնիայում, իսկ ուրիշները—առանց որ և է պայմանի։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Գեներալ-մայեօր Ֆլուգի հեռագիրը գլխաւոր շտաբին փետրվարի 7-ից. «Պօրտ-Արտուրում փոփոխութիւն չը կայ. սառոյցի վրայով Եալու գետը անցնելը Շախէդիից ներքև անհնարին է։ Կօզակների մի հարիւրախումբ Իչժուից անցնելիս գերեց ճապօնական մայեօր Տացուզարօյին հինգ զինւորված զինւորների և երկու հասարակ շորեր հագած մարդկանց հետ։ Առհասարակ տեղեկութիւնները Թշնամու մասին շփոթ են և պակասաւոր։ Տեղեկութիւններ կան, որոնք հաստատում են Իւանշիկայի զօրքերի անցնելը Ցին-Ջժուֆու և Գուբանցի։ Մանջուրիայում ժողովուրդը հանդարտ է։

Կ. ՊՕԼԻՍ։ Թիւրքաց զեկուցումների համաձայն երկու հրոսակախմբեր ներս խուժեցին Թիւրքական հող Կիւստէնդիլ։ Հաղորդվում է, որ Բօլգարիան գնում է վագօններ և շոգեկառքեր զօրքի փոխադրութեան համար։

ԲԵՐԼԻՆ։ Բանակցութիւնները Ռուսաստանի հետ առեւտրական դաշնագրի մասին տարվում են դիպլօմատիական եղանակով։ Հացի մաքսի վերաբերմամբ Ռուսաստանը հակվում է գերմանական տեսակէտի կողմը, որի փոխարէն նրան զիջումներ կանեն ռուսաց տաւարի ներմուծման վերաբերմամբ։

ԿԱՅԻՐԷ։ (Րէյտէր)։ Աւստրօ-ունգարական և ռուսաց ընդհանուր հիւպատոսութիւնները եգիպտական արտաքին գործերի մինիստրութեան բողոք յայտնեցին աւստրիական փոխադրական «Եաւա» նաւի դէմ ունեցած և ռուսաց փչացած ականաւի վարմունքի դէմ։ Քննութիւն է նշանակված։

ՎԻԷՆՆԱ։ «Politische Korrespondenz»-ում տպված է, որ ռուսաց պետութեան հետաքըրքրութիւնը Բալկանեան Թերակղզում գործերի ապագայ առաջընթացութեան մասին չէ Թուլացած, այլ ընդհակառակն աւելի է զօրացել ներկայ դէպքերի ազդեցութեան տակ։ Պետերբուրգի և Վիէննայի կաբինէտները հաստատ կերպով պէտք է շարունակեն իրանց գործը Միւրցշտէգի համաձայնութեան ոգով, ուստի բոլորովին աւելորդ են հանդիսանում մի քանի քաղաքական շրջանների նկատումները, որ ուրիշ պետութիւնների վրա դնեն Բալկանեան Թերակղզու քրիստոնեայ ժողո-

վուրգների վիճակի բարւոքման հոգսը։

ՍՕՖԻԱ։ (Սեփակ. Թղթակցից)։ Պաշտօնական «Нов. Вѣкъ» հաստատում է, որ կառավարութիւնը վճռել է օրինական գործունէութեան եղանակին հետևել, լուրջ միջոցներ ձեռք առնելով սահմանագծային հողի վրա՝ սահմանը փակելու նպատակով։ Կառավարութիւնը կապացուցանէ, որ Բօլգարիան չէ, որ չլատում է պետութիւնների ջանքերը՝ րէֆօրմներ իրագործելու համար։ Մակեդօնական կօմիտէտները ցանկութիւն են յայտնում չը սկսել գործունէութիւնը, այլ սպասել րէֆօրմներին։ Լրագիրը վերջում ասում է, որ եթէ այդ բոլորից յետոյ րէֆօրմների գործը աջողութեամբ չը պսակվի, ուրեմն պատասխանատուութիւնը պէտք է ընկնի Թիւրքիայի վրա։

ՊԱՐԻԶ։ Կօկօվցէվի նշանակումը ֆինանսների մինիստրի պաշտօնի վրա շատ լաւ ընդունվեց ֆինանսական բարձր շրջաններում և ֆրանսիական մամուլի կողմից։

ՊԱՐԻԶ։ Ծովային մինիստրութեան կառավարիչ ծովապետ Ավէլան յայտնեց ֆրանսիական ծովային մինիստրին շնորհակալութեան և հիացման զգացմունքներ այն եղբայրական ընդունելութեան, սրտաշարժ խնամքի և ազնիւ զուտ-ասպետական վերաբերմունքի համար, որ ցոյց տուեցին ֆրանսիական «Պասկալ» կրէյսէրի օֆիցէրը և նաւաստիները դէպի Չէմուլպօի մօտ խորտակված «Վարեագ» և «Կօրէէց» նաւերի օֆիցէրները և նաւաստիները։

ՊՈՐՏ-ԱՐՏՈՒՐ։ «Новый Край» լրագրի ձեռք բերած տեղեկութիւնների համեմատ, «Վարեագ» կրէյսէրը և «Կօրէէց» մարտանաւը ստիպվեցան տաք կռւի բռնվել ճապօնական վեց պատերազմական նաւերի հետ. որպէս զի խուսափեն գերվելուց՝ և իրանք ճապօնացիների ձեռքը չընկնեն, երկու նաւերն էլ օդն են թռցրված։ Օֆիցէրների և նաւաստիների մեծ մասը ազատվեցին իրանց մակոյկների և օտար նաւերի մակոյկների վրա։ «Վարեագի» հրամանատար Րուդնէվ օդը թռցրեց նաւը, բայց ինքն ազատվեց և միայն վիրաւորված է։ Յունվարի 21-ին ճապօնացիները կալանաւորեցին «Շիլկա» շոգենաւը դիպլօմատիական յարաբերութիւնների ընդհատումից առաջ։ Պորտ-Արտուրում ամեն ինչ հանգիստ է։ Հետախուզող թշնամական նաւերը երբեմն երբեմն երևում են հօրիզօնի վրա։ Բաց կռւի մէջ յունվարի 27-ին անաջողութեան մատնվելով, թշնամին ակներև նպատակ է դրել իր համար Պորտ-Արտուրի ուժասպառ պաշարումն։

ԽԱՐԲԻՆ։ Ճանապարհը կարգին է։ Կախաղան են բարձրացրված այն ճապօնացիները, որոնք փորձում էին օդը թռցնել կամուրջը Սունգարիում։ Երևան են հանված խունխուզների կասկածելի աւազակախմբեր ճապօնացիների առաջնորդութեամբ. սկսված է նրանց հալածանքը։ Ազգաբնակութիւնը քաղաքում հանգիստ է։ Զօրքերով լցված գնացքների երթևեկութիւնը աճագին է։ Ազգաբնակութիւնը չափազանց կատաղած է ճապօնայինների դէմ։ Բոլորն էլ ուզում են մասնակցել պատերազմին թշնամուն ջարդելու համար։ Բոլոր ճապօնացիները փախան երկաթուղու գծից։ Չինական բանւորները վերադարձան իրանց աշխատանքներին երկաթուղու վրա։ Չինական ազգաբնակութիւնը հանգիստ է և վստահութեամբ է վերաբերվում ռուսներին։

ԳԼՈՒԽՕՎ։ Կարմիր խաչի բաժինը նուիրեց 2000 ր. և պատրաստում է 10 մահճակալներ։ Գիմնազիստուհիները գրականական երեկոյին հրաժարվեցին հիւրասիրվելուց՝ տալով Կարմիր խաչին 170 րուբլի։ Ուսուցչական ինստիտուտի աշակերտները ներկայացում տուեցին, որը 370 ր. մուտք տուեց։ Դուման յատկացրեց 1000 ր. գործող զօրքի կարիքների համար։ Հաղորդվում է հայրենասիրական նուիրատուութիւնների մասին. Վիննիցայից—դուման 2000 ր., Լօդէյնօե-Պօլէից—մէշչանների հասարակութիւնը 2000 ր., քաղաքի բնակիչները 200 ր., Նարվայից—մէշչանների հասարակութիւնը 500 ր., Ելիսաւետգրադից—դուման 5000 ր., Չէբօկսար-Եֆրէմօվի փայտաաղացարանի գործարանի բանւորները 25 ր., Կօզլօվկայի գիւղական հասարակութիւնը 200 ր., Րօմնօ—դուման՝ 1000 ր., Բիրսկից—դուման 1000 ր., Գօլբշտադտից—գօլբշտադտեան վօլօստի մէնօնիտները 27,395 ր., Նիժնէ-Տագիլսկից—դիմակահանդէսային երեկոյթից մուտք 7000 րուբլի։

8 փետրվարի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Հրատարակված է հետևեալ Կայսերական Բարձրագոյն ուկազը 1904 թւի փետրվարի 7-ին. «Ճապօնացիների դէմ գործող մանջուրական բանակի հրամանատար բարի համարեցինք Մենք նշանակել Մեր գեներալ-ադիւտանտ ինֆանտերիի գեներալ Կուրօպատկինին ազատելով նրան զինւորական մինիստրի պաշտօնից և տալով նրան բանակի հրամանատարի անուան հետ կապված՝ պատերազմական ժամանակի զինւորական վարչութեան օրէնսդրութեան 101 և 140-դ յօդուածներով որոշված իրաւունքները։ Կառավարիչ սենատը թող շուտով անէ հարկաւոր կարգադրութիւններն այս հրամանն իրագործելու համար։»—Ներքին գործերի մինիստրը որոշեց երեք ամսով դադարեցնել «Уралецъ» լրագրի հրատարակութիւնը։

ՆԻԺՆԻ-ՆՕՎԳՕՐՕԴ։ Քաղաքացիները որոշել են ուղարկել պատերազմի դաշտը մի առանձին զինւորական հիւանդանոց իր բժշկական և առողջապահական խմբով և իր ամբողջ կազմով։ Ստորագրութիւնը տուեց 100,000 ր., բացի դրանից քաղաքն առաջուց արդէն յատկացրել էր 25,000 ր.։

ԲԻՅՍԿ։ Իսկական ծառայութեան կոչված պահեստի զինւորների ընտանիքների օգտին եղած ստորագրութիւնը տուեց 5,000 ր.։ Նուիրատուութիւնները շարունակվում են։

ՊԱՐԻԶ։ Դեմօկրատների միութիւնը միաձայն բուէարկեց պարլամենտում Բարֆու պատգամաւորի առաջարկած բանաձևը, որը հաստատելով Ռուսաստանի հետ ունեցած դաշնակցութեան արդարացի լինելը, առաջարկում էր անցնել հերթական հարցերին։—Ֆրանսիական մամուլի դաշնակցութեան գլխաւոր կօմիտէտը վճռել է կոչ անել բոլոր ֆրանսիական թերթերին՝ առաջարկելով ստորագրութիւն բանալ ռուսական վիրաւոր զինւորների օգտին։

ՍԱՆ-ՍԵԲԱՍՏԻԱՆ։ Զինւորական մինիստրը պաշտօնի կոչեց արձակուրդում եղող զինւորներին և իսկական ծառայութեան մէջ թողեց այն զինւորներին, որոնց ժամանակը լրանում էր մարտի 1-ին։

ՀՌՕՄ։ «Կալաբրիա», «Կարլօ-Ալբերտօ» և «Լօմբարդիա» նաւերը հրաման ստացան պատրաստ լինել արևելեան ասիական ջրերը մեկնելու։ «Դօգալի»-ն, որ նոյնպէս նշանակված է Հեռաւոր Արևելքի համար, վերջացնում է իր զինւորումը։

Կ. ՊՕԼԻՍ։ («Կօրրեսպօնդենց Բիւրօ»)։ Թիւրքական դիվիզիօնի գեներալը մտել է Դիակօվօ։ Ապստամբութեան արագ ճնշումը հաւանական է թւում։ Բարուշի մօտ եղած ճակատամարտի մէջ երկու կողմից էլ կորուստները մեծ էին։

ՍՏՕԿՀՕԼՄ։ Կառավարութիւնը հրամայեց, որ Ստօկհօլմի ծովափնեայ թնդանօթաձիգ գնդի մի մասը պատրաստ լինի մեկնելու. պատրաստ են լողալու 2 զրահակիրներ և 3 ականանաւեր։

ՍՕՖԻԱ (դիմադիր շրջաններից)։ Կ. Պօլսից հաղորդում են, որ Շէմսի-փաշան Դիակօվօ չէ մտել, բայց և այնպէս Բ. Դուռը հաւատացնում է, թէ ալբանական շարժումը արագութեամբ կը զսպվի։ Բելգրադից եկած տեղեկութիւնները հերքում են այդ լաւատես լուրերը։—Հաստատում են, որ տեղի են ունեցել նոր արիւնահեղ ընդհարումներ ալբանացիների և Շէմսի փաշայի զօրքերի մէջ. փաշան էլ է վիրաւորված։—Մօնաստիրի վիլայէթի մի քանի տեղերում երևացել են բօլգարական ապստամբների ոչ խոշոր չետաներ, այնուամենայնիւ այստեղի տեղեակ շրջանները հերքում են նրանց երևալու կարևորութիւնը, որովհետև այդպիսի չետաներ Մակեդօնիայում միշտ երևում են, երբ դրա համար յարմար առիթ է լինում։ Այդ չետաները հանդիսանում են կամ իբրև աւազակների խմբեր կամ աւելի շուտ՝ վրէժխնդիր մարդկանց խմբեր, որոնք վրէժ են առնում իշխանութեան և պնուականների հասցրած չարագործութիւնների փոխարէն։

ԲԵՐԼԻՆ։ Մասնաւոր թղթակիցների արտատասահման ուղարկած հեռագրերի վրայից ցենզուրան վերցնելու մասին Պետերբուրգից «Կէօլնիշէ Ցայտունգ» լրագրին հաղորդված տեղեկութեան առիթով «Նացիօնալ Ցայտունգ»-ն ասում է. «Ռուս կառավարութեան այդ կարգադրութիւնը պէտք է ողջունել ամենասրտագին կերպով»։ «Պօստ»-ը գրում է. «Մօսկվայի գերմանական հիւպատոսութեան առաջ արված ծափահարութիւնները պատկանում են գերմանօ-ռուսական յարաբերութիւնների աւելի ուրախալի պատահարների թւին։ Ռուս ժողովուրդը համոզվեց իր գերմանական դրացու վստահելիութեան և օրինականութեան մէջ»։

ՏՕԿԻՕ, («Րէյտ. գործ.»)։ Պետական դրամարկղը ճապօնական բանկը մացրեց իբր առանձին պահեստի ֆօնդ՝ բոլոր հին ոսկին ու արծաթը։—Իօշիմավան նշանակված է ներքին գործերի մինիստր։—Ազգային փոխառութիւնը նախօրօք ստորագրութեամբ պահանջածից երկու անգամ աւելի է եղել։

ՊԵԿԻՆ։ Փետրվար 7. Այսօր կայսերական պալատում տեղի ունեցաւ դիպլօմատիական մարմնի ընդունելութիւնը։—Ռուսական և ճապօնական դեսպանատների պահապան զօրախմբերի զինւորների մէջ ընդհարումներից խուսափելու համար երկու խմբերի հրամանատարները վճռեցին իրանց զինւորներին արձակուրդ չը տալ մինչև օրերը։

ՍՕՖԻԱ։ (Կօրրեսպ. Բիւրօ) Զինւորական մինիստրի կարգադրութեան համաձայն՝ նորակոչների գալուց յետոյ՝ թիւրքական սահմանների վրա եղած բոլոր քաղաքներում կը պահվեն ծառայութեան մէջ արդէն սովորած մարդիք։ Միայն ուրիշ գարնիզօններում եղած զինւորները կարձակվեն պահեստի համար։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Պետերբուրգի համալսարանի որոշման համաձայն փետրվարի 8-ին տարեկան ակտը չի կայանայ։

8 փետրվարի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Հաղորդում են հայրենասիրական նուիրատուութիւնների մասին Զիստօպօլից—դուման 3000 ր., ստորագրութիւնը 3000 ր., Տօբօլսկից—դուման 1200 ր., Վիլնայից—դուման 10,000 ր., բոլոր վարչութիւնների ծառայողները իրանց ռոճկի տօկօսը, Կունգուրայից—տեխնիկական դպրոցի ուսուցիչները և աշակերտները 100 ր.։ Միլէնօկից—դուման 3090 րուբլի։

ՉԻՍՏՕՊՕԼ։ Աղօթարանում Թագաւոր Կայսրի շնորհակալական հեռագիրը կարդալու ժամանակ ստարօօբրեադցիները երրակի կատարեցին ազգային հիմնը։

ՐԵՎԷԼ։ Րէվէլի արհեստանոցներից ուղարկված է իր ամբողջ կազմով բալտիական երկաթուղու զինւորական—սանիտարական գնացքը, որ բաղկացած էր 13 վագօններից 75 թեթև և 80 ծանր վիրաւորվածների համար։

ՏՕԲՕԼՍԿ։ Տօբօլսկում սկսվեց մօբիլիզացիա։ Ուղարկված է պահեստի թնդանօթաձիգների և սանիտարների առաջին խումբը։ Կօմիտէտ է կազմակերպված նուիրատուութիւններ ընդունելու համար։

ՊԵՏՐՕ-ԱԼԷՔՍԱՆԴՐՕՎՍԿ։ Յունվարի 29-ի գիշերը, Ամու-Դարիան սառցակոյտերով ծածկվելու պատճառով, քաղաքին վտանգ էր սպառնում հեղեղումից. կէսօրից յետոյ վտանգը քաղաքի համար անցաւ։ Շրջակաները հեղեղված են մեծ տարածութեամբ։ Շատ են քանդված շինութիւնները։ Ազգաբնակութիւնը սաստիկ վախեցավ։ Կան մարդկային զոհեր։ Ջուրը տարել է շատ անասուններ, ապրանքներ և բամբակ։ Հեռագրական գիծը փչացած է մեծ տարածութեամբ։ Խեղդվեց ուխտը, որ տանում էր պօստը Չարջույից. պօստը ազատված է։ Գետի վրայով հաղորդակցութիւն չը կայ։ Ջուրը տարել է տեղացիների հազարից աւելի տներ։ Թշուառութեան չափի մասին դեռ ևս մանրամասն տեղեկութիւններ չը կան։

ԼՕՆԴՕՆ։ Ռուսաց դեսպանը ուղևորվում է Պետերբուրգ՝ տեսակցելու համար իր որդու հետ, որը գնում է Հեռաւոր Արևելք։

ԱՍՏՐԱԽԱՆ։ Հայոց տաճարում մաղթանք կատարելուց յետոյ, հանգանակութիւն սկսվեց, որը տուեց 2078 րուբլի։ Տեղական ստարօօբրադեան համայնքը յանձնեց նահանգապետին 1800 ր. պատերազմի կարիքների համար։

ԲԵԼԳՐԱԴ։ Փետրվարի 7-ին Բելգրադի ուսանող երիտասարդութիւնը ցոյց սարքեց ռուսական միսսիայի շինութեան և գործերի հաւատարմատարի մասնաւոր բնակարանի առաջ, որը դուրս եկաւ պատշգամբը, շնորհակալութիւն յայտնեց և կեցցէ Թագաւորը կանչեց։

ՎԻԵՆՆԱ։ Աւստրիական դէլէգացիան թոյլատրեց 15 միլիօնի կրեդիտ նոր թնդանօթներ գնելու համար։

ՍԱՆՏԱՆԴԷՐ։ (Սպանիա)։ Կառավարութիւնը վարձեց մի քանի նաւեր, որոնք փետրվարի 10-ին կուղևորվեն Կանարեան կղզիները երկու հետևակ գնդերով և արտիլէրիայի չորս բատարէաներով։

ՍՏՕԿՀՕԼՄ։ Կառավարութիւնը ծառայութեան կանչեց 1902 թւի զինւորակոչի այն զինւորներին, որոնք ծովային պաշտպանութեան համար են նշանակված։ Կառավարութիւնը հրամայեց նոյնպէս կազմ և պատրաստ պահել մի զրահակիր, մի մարտանաւ և մի ջահող ականանաւ։

ՊՕՐՏ-ԱՐՏՈՒՐ։ Կատարելապէս սուտ է «Րէյտ. գործ.» այն հաղորդագրութիւնը, թէ փետրվարի 1-ին առաւօտեան ճապօնական ականանաւերը յարձակում գործեցին և վնասեցին խուզարկու նաւը։ Միմիայն ճշմարիտ է ձինախառն փոթորիկի մասին հաղորդածը։ Ճապօնիան այդ լուրը հնարել է իր նաւատորմը խրախուսելու համար։ Ճապօնական ականանաւերի բոլոր փորձերը յետ են մղված ոչ առանց կորստի նրանց համար։—Տեղեկութիւն է ստացված Կօրէից, որ յունվարի 27-ին Սէուլի ճապօնական դեսպանը ունկնդրութիւն պահանջեց կայսրի մօտ և յայտնեց, որ սրանից յետոյ Կօրէյան կը գտնվի Ճապօնիայի վարչութեան տակ, մի և նոյն ժամանակ զգուշացրեց, որ անհնազանդութեան դէպքում, ճապօնական զօրքերը կը գրաւեն պալատը։ Սէուլում և Չէմուլպօում ճապօնացիների միջև չափազանց թշնամական վերաբերմունք է նկատվում դէպի ռուսները։ Սէուլի ռուսական կօլօնիան հաւաքվեց միսսիայում, իսկ Չէմուլպօի կօլօնիան հիւպատոսի հետ միասին հաւաքվեց ճապօնական զօրքերով շրջապատված ծովային շոգենաւութեան գործակալութեան մէջ։ Դիպլօմատիական յարաբերութիւնների ընդհատման մասին Ճապօնիայի կողմից ոչ մի նախնական ծանուցում չէր արված ոչ կօրէյական կառավարութեանը, ոչ էլ օտար պետութիւնների ներկայացուցիչներին։ — Տեանցզինում հեռագիր է ստացված, որ 5000 ճապօնացիներ ափ են իջել Չէմուլպօում։ Պէկինից հաղորդում են, որ բրիտանական, ամէրիկական, ֆրանսիական, գերմանական և իտալական դեսպանները մի ընդհանուր յայտագիր յանձնեցին ռուսաց և ճապօնական դեսպաններին, որի մէջ յայտնում են, որ երկու կառավարութիւնները պէտք է սահմանափակեն պատերազմական գործողութիւնները Մանջուրիայով, չը տարածելով նրանց չինական հողի վրա։—Փետրվարի 7-ին փոխարքան տեսաւ վնասված նաւերը և նրանց կարկատելու աշխատանքների ընթացքը, շնորհակալութիւն յայտնեց նաւերի արխաբար փրկութեան համար և այն համոզմունքը յայտնեց, որ ռուսական զինւորները կը կարողանան արժանապէս պատժել անազնիւ թշնամուն շիտակ կռւի մէջ ի փառս Թագաւոր Կայսրի և թանգագին հայրենիքի։ Փոխարքայի այցելութիւնը և ճառերը առաջացրին բուռն ոգևորութիւն և որոտալից «ուռա»։—Արևելեան-չինական երկաթուղին իր կոչման բարձրութեան վրա է զօրքեր հասցնելու գործում։ Ամեն օր նա հեշտութեամբ հասցնում է զինւորական գնացքներ։ Չինական երկաթուղու ընկերութեան յունվարի 27-ին Չէմուլպօ եկած «Սունգարի» շոգենաւը իր սեփական ծառայողները այրեցին և ջրասոյզ արին, որպէս զի չը տան շոգենաւը ճապօնացիներին։ Պաշտօնական տեղեկութիւնների համեմատ, վերջին օրերս Պօրտ-Արտուրում խաղաղ է։ Գալիս են կամաւորներ ուսանող երիտասարդութիւնը և ուրիշները։—«Նօվիկ» նաւը կարկատված է և դուրս եկաւ նաւաշինարանից։

ԷԼՖԷՐՐՕՄ (Հօլլանդիա)։ Ականանաւերի այստեղի խմբին հրամայված է վեց շարք ականներ դնել՝ նաւահանգիստը պաշտպանելու համար։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Ներգործական պետական խորհրդական Պաւլօվի հեռագիրը Շանգհայից։ «Փետրվարի 5-ին ֆրանսիական «Գէտօն» կրէյսէրով Շանգհայ հասնելով՝ շտապում եմ հետևեալը հաղորդել իմ Կօրէայում եղած վերջին օրերի մասին։ Յունվարի 26-ին, ի նկատ առնելով, որ հեռագրական բոլոր հաղորդակցութիւնները ընդհատված էին և ճապօնացիները շարունակում էին պատերազմական պատրաստութիւնները՝ ես վճռեցի՝ Չէմուլպօում կանգնած «Կօրէեց» մակոյկը թղթակցութիւններով ուղարկել Պօրտ-Արտուր, նախազգուշացնելով «Վարեագ» կրէյսէրը, որ պատրաստ լինի ամեն տեսակ դիպուածների։ Ժամի 4-ին «Կօրէեցը» խուզարկութեան դուրս գալով Չէմուլպօի նաւահանգստից՝ նկատեց ճապօնական նաւախումբ, բաղկացած վեց խոշոր կրէյսէրներից և ութ ականանաւերից։ Կրէյսէրներից մէկը յայտնապէս սկսեց հալածել «Կօրէեցին» և մի և նոյն ժամանակ ականանաւերը շրջապատեցին նրան և նրա ուղղութեամբ 3 ական արձակեցին, բայց առանց հետևանքի։ «Կօրէեցը» հրազէնք չարձակեց և նաւահանգիստը դառնալով խարիսխ ձգեց։ Գիշերը ճապօնական փոխադրող նաւերից մօտ երեք հազար զինւոր ափ իջան, որոնցից մեծ մասը իսկոյն և եթ դիմեցին Սէուլ և քաղաքը գրաւեցին։ Կօրէական իշխանութիւնը և զօրքը անգործ էին։ Միւս առաւօտ «Վարեագի» հրամանատարը ճապօնական ադմիրալից պաշտօնական զեկուցում ստացաւ թշնամական գործողութիւններն սկսելու մասին, հրաւիրելով թողնել նաւահանգիստը մինչև կէսօր, հակառակ դէպքում սպառնալով յարձակում գործել նրա վրա

նաւահանգստում ամբողջ նաւախմբով: Նոյն առաւօտը Չէմուլպօում կանգնած օտարազգի նաւերի հրամանատարները հրաւէր ստացան՝ դուրս գալ նաւահանգստից մինչև 4 ժամը, եթէ ռուսական նաւերը այնտեղից չը հեռանան: «Վարեագի» հրամանատարը կոչն ընդունեց և «Կորէեցի» հետ միասին նաւահանգստի շրջանից դուրս եկաւ: Այն ժամանակ եապօնացիները նշանով առաջարկեցին անձնատուր լինել, բայց պատասխան չը ստանալով՝ կրակ բացին ամբողջ նաւախմբով: Կուից յետոյ, երբ «Վարեագը» թըշնամու հարուածներից վտանգաւոր ստորջրեայ պատառուածքներ ստացաւ, մեր նաւերը դարձան նաւահանգիստ՝ ամենակարեւոր փասները նորոգելու համար, բայց համոզվելով, որ անկարելի է այդ կատարել կարճ միջոցում և չը կամենալով, որ նաւերը թշնամու ձեռքն անցնեն՝ «Վարեագի» հրամանատարը վճռեց խորտակել երկու նաւերն էլ, նախապէս վիրաւորվածներին և միւս ծառայողներին փոխադրելով ֆրանսիական, անգլիական և իտալական կրէյսէրների վրա, որոնք շատ գործունեայ և սրտագին մասնակցութիւն ունեցան: Մի և նոյն ժամանակ ռուսական «Սունգարի» նաւը, որ նախընթաց օրն էր եկել՝ այրվեց և ընկղմվեց նաւի ծառայողների ձեռքով: Եապօնացիների կողմից կուին մասնակցում էին «Ասամա», «Նանիվա», «Տակաչիհօ», «Զիօյա», «Ակաշի» և «Նեդտակա» կրէյսէրները: Հաստատված խրողութիւն է, որ մեր հրաձիգների հարուածներից ընկղմվել է մի ականանաւ: Բացի սրանից՝ «Ասամայի» վրա ցըռկային աշտարակը սոխված էր կրակը դադարեցնել և հրամանատարի կամուրջը կործանվեց: Յետագայ տեղեկութիւններից երեւում է, որ գիշերվայ դէմ ընկղմվել է «Տակոչիհօ» կրէյսէրը, իսկ առաւօտը Սանի ծոցում եապօնական կրէյսէրից փոխադրող նաւի վրա են տեղաւորված մօտ ութսուն վիրաւորվածներ ու սպանվածներ՝ Եապօնիա տանելու համար: Այն քաջութիւնը և վճռականութիւնը, որ այս գործում ցոյց տուին մեր ծովային զօրքը՝ օտարազգիների ընդհանուր զարմանքն ու համակրութիւնը շարժեցին:—Մի և նոյն երեկոյին եապօնական դեսպանը ունկնդրութիւն պահանջեց կայսրի մօտ և, ընդունվելով, յայտարարեց թէ Կորէան այդ օրվանից պէտք է գտնվի Եապօնիայի կառավարութեան տակ, սպառնալով որ անհնազանդութեան դէպքում, եապօնական զօրքերը կը գրաւեն պալատը: Եապօնական կառավարութեան կողմից ոչ մի նախօրօք ազդարարութիւն Ռուսաստանի հետ յարաբերութիւնների խզման և Կորէայի չէզոքութիւնը խախտելու մասին չէ եղել:

9 փետրվարի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Հաղորդում են հայրենասիրական նուիրատուութիւնների մասին. Ելաբուգից—պօստ-հեռագրական ծառայողները երկու տոկոս իրանց ռոճիկից, Կուրգանից—մուսքը սիրողների կօնցերտից, Պսկօվից—նահանգական զէմստվօի ժողովը 20,000 ր. նաւատորմի կարիքների համար, Մինսկից—քաղաքացիական կլուբը 10,000 ր., և նահանգական վարչութեան պաշտօնեաները երեք տոկոս իրանց ռոճկից:

ՄԱԴՐԻԴ, 8 փետրվարի: Մինիստր-նախագահի բնակարանում երէկվայ ընդունելութեան ժամանակ Մաուրա հերքում էր դաշնակցութեան գոյութիւնը Սպանիայի և Անգլիայի միջև:

ԼԻՍՍԱԲՈՆ: Մտադրւոյց են անում 15,000 մարդու մօբիլիզացիայի առաջիկայ հնարաւորութեան վրա:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Հրատարակված է Բարձրագոյն ուկազ. պետական քարտուղարի օգնական, գաղտնի խորհրդական Իկսկուլ-ֆօն-Գիլդէնբանդին հրամայված է լինել պետական քարտուղար:—Փետրվարի 8-ին Թագուհի Կայսրուհի Մարիա Ֆէօդօրօվնային ներկայացրվեցին Հեռաւոր Արևելք ուղարկվող գթութեան քոյրերի խմբերը, Սուրբ Գէորգի, Սուրբ Եւգենիայի և Սվեատօտրօիցկայի համայնքներից:

—

Արեւտրական-հեռագրական գործակալութիւն

8 փետրվարի

ՊԱՐԻԶ: Բացի նրանից, որ հանրապետական ձախակողմեանները Սենատում և արմատական ձախակողմեանները պալատում համակրութիւն յայտնեցին ֆրանս-ռուսական դաշնակցութեան, պալատի մի ուրիշ ազդեցիկ խումբ էլ, այսինքն դէմօկրատական դաշնակցութիւնը, որ մինիստրական մեծամասնութեան բաժինն է կազմում, միաբերան քուէարկեց ընթացիկ գործերին անցնելու բանաձևը, որով յայտարարվում է հաւատարմութիւն ֆրանս-ռուսական դաշնակցութեան:

ՏՕԿԻՕ: Եապօնիայի նոր գնած «Նիսսին» կրէյսէրը յանկացրած է Միէզուրու ծովային կայարանին, իսկ «Կասսուգա» Լիւրէ կայարանին: Երկու նաւերը բոլորովին պատրաստ կը լինեն ներգործական ծառայութեան մարտի կէսերին: Այս նաւերի հրամանատար անգլիական կապիտանները և աւագ մեքենավարները պարգևներ ստացան եապօնական կայսրից:

9 փետրվարի

ՍՏՕԿՀՕԼՄ: Կօպէնհագէնից ստացված տեղեկութիւններին նայելով, մի ուժեղ նաւախումբ, բաղկացած զրահակիրներից և կրէյսէրներից, կանգնած է պատրաստ, որպէս զի հէնց առաջին հրամանին գնայ նշանակված տեղը: Ականանաւերի վաշտը դիրք կը գրաւէ մեծ Բէլտում: Շվէցիան պատրաստ պահում է երկու զրահակիր և երեք ականանաւ: Վօկհօլմի թնդանօթների մի մասը փոխադրվում է Ֆաբէզունդ, Գոտլանդ կղզու վրա, որտեղ կը լինեն մի քանի մանր նաւեր:

ԲԵՐԼԻՆ: Այստեղ մեծ ուշադրութիւն է դարձնվում այն բանի վրա, որ նոր նշանակված ամերիկական հիւպատոսը Դալնիում, Մօրգանը, չէ հաստատված: Խօսում են, որ այս միջոցը արդարանում է ներկայ պատերազմական ժամանակով:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Պետական բանկի գրասենեակներում և բաժանմունքներում, խնայողական գանձարաններում և գանձատներում սահմանված է կամաւոր նուէրների ընդունելութիւն՝ զինուորական նաւատորմը ուժեղացնելու համար:

ՊԵԿԻՆ: Շանգհայից հաղորդում են, թէ «Վարեագի» և «Կորէեցի» ծառայողները «Պասկալ» նաւով անցան ուղղակի Սայգօն: Այսօր սկսվեց չինական զօրքի մանր խմբերով տեղափոխութիւնը Բաօ-Դին-Ֆուից դէպի Շանգհայ-Գուան:

Նոր տարու առիթով դեսպանների սովորական ընդունելութեան ժամանակ ռուսաց դեսպանը ներկայ էր հիւանդութեան պատճառով:

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐ

Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՀԻ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ

ԻՍԱՀԱԿ ՄԷԼԻՔ-ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բ. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Կուկիա, Վօրօնցօվի արձանի հանդէպ)

Ամեն օր, բացի կիրակի օրերից:

Բ. Ա. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վիրաբուժութեան վեներական (սիֆիլիս) և միզասեռ հիւանդ.

ՉԻԿՕՎԱՆԻ—9—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային:

Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆՑ—10—11 ժ. մորթու, վեներական և վիրաբուժութիւն:

Զ. Ի. ԲԱԲԱՆԱՍԵԱՆՑ—11—12 ժ. մանկաբարձութեան կանանց և երեխայոց հ.

Կ. Ի. ԳՋՕԼԻԵՎ—12—1 ժ. ականջի, քթի և կոկորդի հ.

Գ. Ա. ԹԱՐԽԱՆԵԱՆՑ—1—1½ ժ. ներքին և երեխայոց հ. երկուշ. չորեք. ուրբաթ:

Ա. Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆՑ—1—1½ ժ. ներքին և երեխայոց հ. երեքշ. հինգշ. շաբաթ:

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

Ն. Ն. ՌՕՍՏՕՄԲԷԿՕՎ—5—6 ժ. վիրաբուժ. մորթու և վեներական հ.

Գ. Ս. ԼԵՎԻ—6—7 ժ. նեարդային (էլեկտրաբուժութիւն), ներքին և վեներական հ.

ԿԻՆ-ԲԺԻՇԿ ՇԱՐԲՌՆԻՆՈ—7—7½ ժ. մանկաբարձութեան և կանանց հ.

Գ. Ա. ԹԱՐԽԱՆԵԱՆՑ—7½—8 ժ.

Բ. Ա. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ—7½—8 ժ.

Վճարը 50 կ. չքաւորները ձրի: Համախորհրդի (Լկօն) սիֆիլիսի և օպերացիայի համար առանձին:

Օ. Ա. ԱՌՎԱՆԻՑԿԻ—տանը. ծաղկահատ և բժշկական մարմնամարզ. գիմել 11—1 ժ.:

Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝

բժշկապետ ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ

Բ Ժ Շ Կ Ա Պ Ե Տ

Տ. ԳԷՈՐԳ-ԲԷԳԵԱՆ

ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընդունելութիւն ամեն օր.

Առաւօտեան ժամի 9-ից մինչև 12

Երեկոյեան » 5-ից մինչև 7

Վելիամինօվսկայա փ. № 16, տուն Եղիազարեանի:

50—100

Բ Ժ Ի Շ Կ

Ա. Մ Խ Ի Թ Ա Ր Ե Ա Ն

Ընդունում է մասնաւորապէս սիֆիլիս, մորթու և վեներական ախտ ունեցող հիւանդներին, ամեն օր առաւօտեան 12—2, երեկոյեան 5—6: Վեծ Վանքի փողոց, տուն Կուզանօվի, Բախչիեվի դեղատան կից:

ԳՐԻԳՈՐԻՅ ՄԱՏՎԷԵՎԻՉ

Ի Օ Խ Վ Է Գ

Ընդունելութիւն ատամների և բերանի խոռոչի հիւանդութիւնների, ատամ հանելու, բժշկելու, պլոմբ անելու, մաքրելու և արհեստական ատամներ շինելու:

Հասցէն՝ Михайловская ул., № 108, противъ Кирки: Ընդունելութիւնը առաւօտեան 10-ից մինչև երեկոյեան ժամի 7-ը: 20—30

Իմ աշխատութեամբ լոյս են տեսել հետևեալ

ԿՐՕՆԻ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԸ

Աշակերտաց համար

1. Դասատետր կրօնի	ա.	տարի	. —	25
2. » »	բ.	»	. —	20
3. » »	գ.	»	. —	30
4. Հին-ուխտ	դ.	»	. —	35
5. Նոր-ուխտ	ե.	»	. —	40
6. Գործք առաքելոց	զ.	»	. —	40

Ուսուցչաց համար

7. Ուղեցոյց կրօնի—հին-ուխտի (սպառ.)	— —
8. » » —նոր-ուխտի	. 2—50
9. Ուսումն քրիստոնէական կրօնի Դ. հ.	1—50
10. » » Ե. »	— 50

Ինձ դիմողները ստանում են 1) 6 տարիների համար 25%. 2, 3, 4, 5 տարիների համար 20%, իսկ 7, 8, 9, 10 տարիների համար 35% զեղչ:

Կարելի է դիմել—1) ինձ (Коммерческое училище), 2) Центральная книжная торговля և 3) Книжный магазинъ «Гуттенбергъ».

49—100 Սահակ քահ. Սահակեանց

Արդէն ստացվել են և ծախվում են

պտղատու ծառեր

և տունկեր «Աշխատանք» ընկ. տնկարանից. հարցնել Կ. Աֆրիկեանին, Մէլիք-Բախտամեանցի խանութում, Պուշկինեան փողոց: Տունկերի ցուցակները ուղարկվում են ձրի: (կ. ե. հ.) 2—3

ՀԵՌԱՒՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔՈՒՄ պատերազմական գործողութիւններն սկսված լինելու պատճառով Թիֆլիսի նահանգական ազնուականութեան Առաջնորդը, խնդրում է նահանգի պ. պ. ազնուականներին շնորհ բերել արտակարգ ժողովի, որ տեղի կունենայ ներկայ թւի փետրվարի 5-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին, իշխան Կօբուլօվի տանը (Գրիբօեդօվսկայա փողոց): (կ. ե. հինգ.) 3—3

Տպագրութեան համար արդէն պատրաստած լինելով մի լիակատար հայերէն ԵՐԳԱՐԱՆ, բայց ցանկանալով առաւել կատարեալ դարձնելու, խոնարհաբար խնդրում եմ այն բոլոր անձանց, որոնք ձեռնհաս են և կամ ժողոված ունեն երգեր, պարերգեր, նամանաւանդ ժողովրդական բանաստեղծութիւններ և երգեր, բարեհաճեն ուղարկել ինձ հետևեալ հասցէով. Баку, Араму Аракелянцу. Въ книжный магазинъ С. Д. Арутюнова. (ե. հ. կ.) 4—6

Պ. Աւաարկիսօվի պարտիզպանական հիմնարկութիւնը ծախում է և արտասահմանեան և տեղական պտղատու ծառերի բոլոր տեսակները շատ չափաւոր գներով: Հասցէն՝ станція Скра, Закавказ. Желѣзн. дороги,—Авсаркисову. Կատալօգներն ուղարկվում են ձրի: 3—10 (կ. ո.)

Լ ո յ ս տ ե ս ա ւ

Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ

ՀԱՆՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ

1) Առաջին գրքոյկը

ԱՆԴԷՐՍԸՆԻ ՀԷՔԻԱԹՆԵՐԸ

Պատկերազարդ, հեղինակի պատկերով և խըննակենսագրութեամբ, թարգմ. Տ. Զաւէնի:

Գինն է 50 կոպէկ:

2) Երկրորդ գրքոյկը

ԱՐԲԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Գինն է 15 կոպէկ:

Դիմել՝ Թ ի ֆ լ ի ս ո ւ մ — Հրատարակչին և «Գուտտենբերգ», ու «Կենտրօնական» գրավաճառանոցներին. Բ ա գ ո ւ մ—«Պրոմէթէոս», «Սօտրուդնիկ» և «Ղազանչեան» գրավաճառանոցներին: Ե ր և ա ն — «Արարատ» գրավաճառանոցին:

Նոր լոյս են տեսել

Ք. ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐԶԱՅԻ

մշակած հայկական երգերը, որ ներդաշնակել է պիանօի համար

Լ Ե օ Ն ի դ Կ Ն ի Ն ա

Ծախվում են ամեն երաժշտական խանութներում, «Գուտտէնբէրգի» գրավաճառանոցում, Թիֆլիսում (այնտեղ է և պահեստը) և հրատարակչի՝ Պօղ. Կարա-Մուրզայի մօտ (Тифлисъ. ул. Панасевича № 8).

Առաջի տետրի (10 երգ) գինն է 1 րուբլի:

(չ. շ.) 9—10

Բացված է պատկերազարդ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԻ

XI եւ XII-րդ գրքերի բաժանորդագրութիւնը:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆՆ է 3 ՌՈՒԲ.

Նախկին տասը գրքերը ի միասին արժեն՝ խմբագրութեան մէջ՝ 15 րուբլի, մի գիրքը 2 րուբլի. երկուս և աւելին՝ իւրաքանչիւրը 1 ր. 50 կոպ., ա. գիրքը՝ 3 րուբլի:

Դիմել. Ервандy Лалаянцъ. Тифлисъ, Семинарія Нерсисянъ կամ Саперная 5.

(կ. երեք. հ.) 9—12

ՉԸ ՏԵՍՆՎԱԾ ԲԱՆ!!!

2 ժամացոյց և երեք արժէքաւոր իրեր 15 րուբլու փոխանակ միայն 5 ռ. 25 կոպէկ: 1) Գրպանի ժամացոյց, ճաշակաւոր կերպով ոսկեզօծած, արտաքին մասերը ոչնչով չեն զանազանվում իսկական ոսկուց: 2) Շղթան ամերիկական ոսկուց: 3) Բրելօկը—կողմնացոյց՝ ամերիկական ոսկուց: 4) Կաշէ ծխատուփ կամ դրամաքսակ հետը մի կնիք՝ անունը, հայրանունը և ազգանունը վրան: 5) Ջրի ստանում է ամեն մարդ իբրև պրեմիա հիանալի պատի ժամացոյց, որ անհրաժեշտ է ամեն մարդու համար ննջարանում, մանկանոցում, գրասենեակում, խոհանոցում: Պատի ժամացոյցն Անեկեան Սիբիր ուղարկելու համար վճարվում է պօստի ծախքի լրացուցիչ մասը: Դիմել. Т-во Шарль, Варшава, центральная почта, ящикъ № 324. Улица Монюшки № 12/11:

Ուղարկում ենք վերադիր վճարով և առանց գրաւականի հինգտարեայ երաշխաւորութիւնով: (եր. օր.) 4—8

ԹԷՅԻ ԱՌԵՒՏՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Վ. ՎԻՍՕՑԿԻ եւ ԸՆԿ.

ՄՕՍԿՎԱՅՈՒՄ

Մատակարարողներ տանն ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ԻՇԽԱՆ ՄԻԽԱՅԻԼ ՆԻԿՕԼԱՅԵՎԻՉԻ և Ն ո ր ի ն Մ ե ծ ո ւ թ ե ա ն Պ ա ր ս ի ց Շ ա հ ի

Հիմնական դրամագլուխ 6,000,000 րուբլի: Տարեկան շրջանառութիւն 20000000 րուբլուց աւելի:

Շնորհիւ մեր թէյերի բարձր յատկութեան, առաւելապէս իրանց ուժեղ արօմատով, լաւ համով և թունդ գոյնով, մեր ֆիրման ԵՒՐՈՊԱՅՈՒՄ բռնեց առաջնակարգ տեղերից մէկը մեր ծախած թէյի քանակութեամբ: Մեր խանութներում, որոնք գտնվում են Մօսկվայում և Օդեսսայում՝ մեր սեփական շինութիւններում, աշխատում է 1500 մարդուց աւելի:

Մեր ֆիրմայի թէյը գտնվում է Ռուսաց Պետութեան բոլոր մագազիններում:

Մեր թէյն առնելու ժամանակ խնդրում ենք պ.պ. գնողների ուշադրութիւն դարձնել մեր առեւտրական մարկայի՝ նաւի՝ ճշգութեան վրա, որ հաստատված է պետութիւնից, և պահանջել Վիսօցկու թէյը՝ նաւով:

Վ. ՎԻՍՕՑԿԻ և ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ գրասենեակը գտնվում է Մօսկվայում: Բաժանմունքները.—Օդեսսայում, Վարշավայում, Ռօստօվում Դօնի վրա, Եկատերինբուրգում, Խարկօվում, Թիֆլիսում, Ռիգայում, Վիլնօյում, Սիմֆէրօպօլում, Նիժէգօրօդեան և Իրբիտսկի տօնավաճառներում:

Անդրկովկասի և Անդրկասպեան երկրների համար բաժանմունքը Թիֆլիսում գտնվում է Մէյդանում, Ժէլէզնի բեադ, տէլէֆօն № 32:

Ընկերութեան հասցէն Մօսկվայում և բաժանմունքներում.—Թէյի առևտրի ընկերութիւն Վ. ՎԻՍՕՑԿԻ և Կօ.

Հեռագրների համար.—«Կ Ա Ր Ա Բ Լ Ի Կ»:

Թէյ ուղարկվում է Պարսկաստան տրանզիտով և այդ ժամանակ յետ է ստացվում մաքսը: 3—20